

A szent név.

„Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szentel-
tessék meg a te neved.” (Máté ev. 6, 9.)

Olyan sokan vannak ma, akik az Istent keresik. Ez a kérdés: „Hol az Isten?“, amelyik egy új, jó könyvnek a címlapján áll, annyi szívbe van beírva. Valóban, hol van az Isten? Szeretnők csaknem azt mondani, hol marad Isten, amikor a világban annyi szerencsétlenség és nyomorúság van? Hol *marad* hát Isten, ha fiatal, virágzó emberéletet épp akkor tör szét értelmetlenül és céltalanul a halál, amikor gyümölcsöt kezdene teremni? Hol marad hát Isten, ha városainkban minden évben százak és ezrek kell, hogy elsorvadjanak a tuberkolózisban, mert nincs módjük, hogy helyesen és gondosan ápoltassák magukat, míg mások százan és ezren nem tudják, mit csináljanak a felesleggel? Hol marad hát Isten annak a fürtelemnek láttára, amit világtörténelemnek neveznek? Hol marad annak a sok jogtalanságnak láttára, amit az állami és hatósági rend végbevisz, s a mivel annyi emberszívet tör össze? *Hol van az Isten?*

Aki e kérdésre gyorsan és simán tud válaszolni, abban ne bizzunk. Ezért van az, hogy olyan sokan nem hisznek az egyházi prédikációknak. „Ti papok nagyon tájékozódottak vagytok, határozottan és sokat tudtok, amit nem tudhattok. A ti istenetek nagyon ismerős, nagyon meghitt, nagyon közeli Isten; a ti égi atyátokban, aki mindig és mindent jóra fordít, nem hiszünk”.

Mennyi jogos szemrehányás van e tiltakozásban a szokásos egyházi kegyesség és szokásos prédikáció ellen. Sok bűn van a *mi* oldalunkon — az egyháznak, a papoknak az oldalán — hihetetlen prédikációink miatt és a keresztyének oldalán, istentelen életükért. Olyan sok a bűn az egyházon, hogy sokan kívül maradnak és hallani sem akarnak az ilyen krisztusi igazságról.

Isten, ez a jó Isten, aki mindig barátságos képet vág, mint éppen a lelkes úr, vagy a vasárnapi iskolai tanítónéni, Isten, aki min-

denre szemet húny és mindent ráhagy, — nem Isten. *Kinek szabad* beszélni róla? „Ki mondhatja őt Istennek és ki vallhatja: én hiszek benne?” Nem jogos-e a szemrehányás? Nincsen-e több Isten iránti tisztelet Gottfried Keller éjjeli dalában, mint sok kedélyes vasárnapi prédikációban, amikor őt körülveszi az éj csendje és beborítja a csillagos ég, — így énekel: „*Bűnak, gúnynak minden árnya, elhagyja a szívem mélyét, S Isten maga végre mintha, kijelenténé szent nevét.*”

Igen, úgy van: Isten megfoghatatlan névtelen titok, ha nem *Ő maga* ismerteti meg *nevét*. Úgy van, ahogy az apostol mondja: „az Istent soha senki nem látta.” Meg nem ragadhatjuk, meg nem ismerhetjük, vallomást róla nem tehetünk, hinni benne nem tudunk, *Ő* csak érzelem, képzelődés és tömjén, ha *Ő maga* meg nem ismerteti *nevét*. De ez is úgy van, amint az apostol tovább folytatja: „de az egyszülött Fiú, aki az Atya kebelében van, az jelentette ki *őt*.” Ahogy maga Jézus mondja: „megjelentem a te nevedet az embereknek.” Ez a biblia tartalma: az Isten neve. Ez a feladata, a helyes és egyetlen feladata az egyháznak, hogy Isten nevét hirdesse a világban; Isten nevét, akit sem a világ, sem az ember, sem semmiféle vallás, vagy filozófia nem ismer.

De figyeljünk most arra, *hogyan* ismerteti meg velünk a Szentírás Isten nevét. Nem úgy, hogy az ember birtokolja, mint varázsigt, vagy rendelkezik felette, mint jelszó felett; sőt Isten az *ő* önkijelentésével egyenesen titokká lesz az embernek, s nem tudja *őt* felfogni. „Mit kérdezősködöl te az én nevem után” — mondja a Birák könyve — „az én nevem titok.” Vagy ott, ahol Isten Mózesnek először mondja meg nevét, mit mond? „Vagyok, aki vagyok.” Ismét az a titokzatos, kikutathatatlan, aki minden emberi hozzáférhetőségtől elvonul, aki minden emberi felfogás fölött van, a szent Isten, Izraelnek szentje, aki más, mint a világ, akit sem képből, sem szoborban kiábrázolni nem szabad, az elérhetetlen, megragadhatatlan, érthetetlen Isten. Mert ha Isten megfogható volna, akkor nem volna Isten. Minden, amit megérthetünk, hatalmunkban van. Megérteni annyit jelent, mint uralkodni felette. *Ezért* nem érthetjük meg Istent, mert *ő* az uralkodó. *Ő* az *Úr!* Azaz felette van a mi felfogásunknak és megértésünknek. Mi csak azt érthetjük meg, ami érzékileg életünkbe beleilleszkedik. Isten pedig nem érzékileg illeszkedik életünkbe. Isten nem eszköze művelődésünknek, vagy valami-